

PIIRIKIRJE 3-2018

METSÄSTÄJÄLIITTO VARSINAIS-SUOMEN PIIRI

PIIRIKIRJE 3-2018

METSÄSTÄJÄLIITTO VARSINAIS-SUOMEN PIIRI

Puheenjohtajan terveiset

Rauhallista Pääsiäisaikaa kaikille!

Influenssa B riehuu Varsinais-Suomessa parhaimmillaan, sain itsekin kokea sen voiman, sekä jälkitaudin rajuuden. Kiitos laadukkaan terveystalvumme ja TYKSIN osaavan ja ystävällisen hoidon kirjoittelen tätä jo kotivuoteelta.

Muutaman tärkeän asian toivon jäsenistömme huomioivan, sekä vievän asiaa myös kaikin tavoin eteenpäin.

Ensimmäinen on koirajärjestöjen yhdessä ajama kansalaisaloite, josta tässä piirikirjeessä on kerrottu tarkemmin. Vaikka valtakunnasta löytyy yli kolmesataatuhatta metsästäjää, niin silti tämä kansalaisaloite on edennyt hävettävän hitaasti. Toivonkin, että jokainen ottaa asian omakseen ja näytämme yhteisen voimamme määrän myös valtakuntamme päättäjille. Tiedän, että moni ajattelee ettei asiaan pystytä vaikuttamaan, vaan kansalliset päättäjämme nojaavat kaukaisen Brysselin kaikkimäärävään voimaan. Uskon, että joukkovoimalla kuitenkin on merkitystä. Lukekaapa huolella piirikirjeessä oleva poliisihallituksen ohjeistus (piirikirjeen lopussa) sekä sen lakiotteet. Sieltä löytyy vastaus tähän susiasiaankin, kunhan sitä uskalletaan ja halutaan käyttää.

Toisena merkittävänä asiana piirikirjeessämme on linkki Metsähallituksen metsänkäytön monimuotoisuutta koskevaan kyselyyn, käykääpä antamassa palautetta yhteisen metsämme käytöstä.

Lopuksi haluan hieman palata piirikokouksessa mainitsemaani yhteen hiilen puhaltamiseen. Toivon, että me metsästäjät haemme aktiivisesti sopua, mikäli metsästyksen liittyviä ristiriitoja ilmenee ja ainahan niitä ilmenee. Asioiden sopiminen sekä hyvän ja sopuisan metsästyskulttuurin luominen on jokapäiväinen ja jatkuva prosessi muuttuvassa yhteiskunnassamme. Siinä on avain asemassa seurojen johtokunnat mutta meidän tulee pystyä joustamaan myös itse ja tulla puolitiessä asioissa vastaan. Metsästyksen vastainen propaganda tuntuu hakevan lisää kannatusta ja se joukko on osaavaa ja aktiivista sekä jostain kumman syystä erittäin motivoitunutta. Älkäämme antako niille ilon hetkiä omien ristiriitojemme takia.

Veli Seikola
Puheenjohtaja
Metsästäjäliiton
Varsinais-Suomen Piiri

Kesälajien kilpailukalenteri 2018

Toivomme, että kaikki jäsenemme harjoittelisivat ampumista ahkerasti koko kesän. Mukava lisäys harjoitteluun löytyy kisoista. Kaikki metsästäjäläiön jäsenet ovat tervetulleita kaikkiin Varsinais-Suomen piirin kisoihin!

Hirvenjuoksu ja Hirvenkävely kisat		Metsästysshirvi ja metsästysluodikko	
To 26.4	Virttaan Eräveikot	La 28.4	Ruskon metsästäjät
La 16.6	Laitilan Kaiku	La 12.5	Nousiaisten Paukku
To 5.7	Nousiaisten Paukku	To 7.6	Alastaron MS
To 26.7	Kojonkulman MS	Ke 13.6	Kosken eräkävijät
Metsästys Trap kisat		Su 24.6	Kosken eräkävijät
La 26.5	Liedon riistamiehet	Su 8.7	Kosken eräkävijät
Su 3.6	Laitilan Kaiku	La 1.12	Ruskon metsästäjät
La 16.6	LaitilanKaiku	Kansainväliset lajit	
To 28.6	Kauhanojan-Joenperän	La 21.4	Hajalan MS
La 7.7	Nousiaisten Paukku	Su 22.4	Hajalan MS
Metsästys Haulikko kisat		La 18.8	Nousiaisten Paukku
La 19.5	Paimion MS	Compak sporting	
Su 3.6	Laitilan Kaiku	La 5.5	Liedon Riistamiehet
Su 24.6	Kosken eränkävijät	La 11.8	Laitilan Kaiku
La 7.7	Nousiaisten Paukku	La 25.8	Liedon Riistamiehet
		La 8.12	Liedon Riistamiehet

Lisää tietoa kisoista:

<https://smlkilpailut.fi/>

Kansalaisaloite suden suojelutason laskemiseksi

KANSALAISALOITE

Tämän kansalaisaloitteen tarkoituksena on edistää ja puolustaa suomalaista kulttuuria ja suomalaiseen perinteeseen vahvasti liittyvää elämäntapaa, jota koirien avulla metsästäminen edustaa, sekä suojella uhanalaista metsäpeurakantaamme.

Aloitteen sisältö

Susi on siirrettävä luontodirektiivin nelosliitteestä liitteeseen viisi koko maassa. Tämän lisäksi suden kannanhoidolliset tavoitteet ja kannan säätely on päätettävä alueellisesti EU:n läheisyysperiaatteen mukaisesti.

Päätökset on tehtävä tarkoituksenmukaisella tavalla ja mahdollisimman lähellä niitä ihmisiä, joita asia arkielämässä koskee.

Kansalaisaloitteen hyväksymisen jälkeen Suomen valtion on määrätietoisesti vaikutettava Euroopan unioniin, jotta kansalaisaloitteen periaatteet tulevat hyväksytyksi Euroopan unionissa.

Venäjän ja Suomen yhteistä susipopulaatiota on käsiteltävä ja hoidettava liitteen siirron jälkeen siten, että ihmisten oikeus harjoittaa perinteistä elämänmuotoa ja kulttuuria turvataan.

Perustelut

Johdanto

Susi kuuluu Suomen luontoon, mutta sudet eivät saa vaarantaa ihmisten ja kotieläinten turvallisuutta, uhanalaista metsäpeurakantaamme, eikä suomalaista kulttuuria ja suomalaiseen perinteeseen vahvasti liittyvää elämäntapaa, jota koirien avulla metsästäminen edustaa.

Nykytila

Luken tutkimusprofessori Ilpo Kojolan mukaan susien elinvoimaisuuden arviointi puhtaasti kansallisella tasolla on kuitenkin jossain määrin keinotekoisia. Globaalisti susi ei ole uhanalainen. Lähde: Ilkka 26.10.2017.

Vahinkoperusteisen poikkeusluvan hakeminen Suomen riistakeskukselta koetaan hankalaksi ja luvan saamisen kriteerit kohtuuttomiksi. Niissä tapauksissa kun poikkeuslupa on saatu, tekevät poikkeusluvan tiukat ehdot suden pyytämisen kohtuuttoman vaikeaksi.

Kansalaisaloitteen voi allekirjoittaa: <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/2702>

Metsästäjäliiton Varsinais-Suomen Piiri on aloitteen takana.

Vuosikokous

Piirin vuosikokous pidettiin Heikkilän kasarmin sotilaskodissa 10.3.2018. Väkeä oli runsaasti paikalla, kiitos kaikille paikalla olleille! Piirin viime vuoden toimintakertomus ja tämän vuoden toimintasuunnitelma saivat kokousväeltä hyväksynnän. Metsästäjäliiton toiminnanjohtaja Heli Siitari oli paikalla kertomassa liiton toiminnasta ja liiton kannanotoista. Oli mukava kuulla, että keskusteluita on käyty paljon ja niitä on viety eteenpäin hyvässä hengessä. Vuosikokouksessa palkittiin piirin hyvin menestyneitä ampujia, ja piirin rahastonhoitajalle Esa Ojaselle luovutettiin kultainen ansiomerkki. Vuosikokouksessa suoritettiin myös henkilövaalit ja piirihallitus jatkuu seuraavalla kokoonpanolla: puheenjohtajana Veli Seikola ja jäseninä Valto Ilola, Esa Ojanen, Pontus Enestam, Ari Lehtonen, Antti Aho, Mika Raatikainen, Osmo Luotonen, Mika Tattinen, Jarmo Nikula, Pekka Särkilahti sekä Tapio Järvi.

Nuorisotoiminnan ABC

Virttaalla pidettiin 7.3. Nuorisotoiminnan koulutus. Metsästäjäliiton nuorisovastaava Henri Mutanen piti koulutuksen. Koulutukseen osallistui 12 henkilöä.

Saimme paljon uutta tietoa nuorisotoiminnasta, joka innostaa käynnistämään tehokkaampaa ja laajempaa nuorisotoimintaa Varsinais-Suomessa. Tiedossa onkin jo kaksi Mini-Metso leiriä ensi kesänä. Myös lasten ja nuorten eräkerhoja tullaan käynnistämään piirin alueella.

Nuorisotoimintaan kaivataan uusia innostuneita henkilöitä mukaan. Toimikuntaan sopivat kaiken ikäiset: nuoret tietävät mitä nuoret haluavat, ja varttuneemmat voivat jakaa arvokkaita kokemuksiaan eteenpäin. Jos olet kiinnostunut osallistumaan piirin nuorisotoimintaan, ota yhteyttä toiminnanjohtajaan Michaela Poutaseen tai piirin nuorisovastaavaan Antti Rinteeseen.

Jahti-Jahti risteily

Reippaat 65 henkilöä lähti perjantaina 16.3.2018 Viking Gracella metsästyskauden päätösristeilylle. Risteilyn aikana Eräkontti esittäytyi uusilla tuotteilla ja hyvillä tarjouksilla, myös Sakon edustaja oli paikalla esittelemässä tulevalle kaudelle hienoja uutuuksia varsinkin kilpailuradoille. Metsästäjäliiton puheenjohtaja Tuomas Hallenberg ja varapuheenjohtaja Ilkka Mäkelä pitivät hyvät ja mielenkiintoiset esitykset metsästäjäliiton ja suomalaisen metsästyslain nykytilanteesta ja tulevaisuudesta. Vaikka mielenkiintoista ohjelmaa olikin runsaasti, ehdimme kuitenkin luoda myös paljon uusia kontakteja, ja keskustella kaikesta metsästyksen liittyvästä niin menneiden kuin tulevienkin metsästyskausien osalta. Risteily oli kaikin puolin onnistunut ja toivon, että voimme jatkaa tätä perinnettä tulevaisuudessakin jäsenistön lähtiessä sankoin joukoin mukaan.

Hirvenhiihdon ja hirvenhiihtelyn SM-kisat Pessalompolossa

Varsinais-Suomen piiri saavutti hyvät tulokset hirvenhiihdon ja hirvenhiihtelyn SM-kisoissa Pessalompolossa maaliskuun alussa. Varsinkin hirvenhiihdon S20-sarjassa Varsinais-Suomen ylivoima oli huomattava: 1. Ville Tattinen (P20), 3. Kalle Raikaa (P17), 4. Elisa Sirviö (T20) ja 5. Eero Rantanen (P20). Muut mitalistit SM:ssä olivat: Neea Kojola, pronssi hirvenhiihdon SM:ssä naisten sarjassa ja Timo Reiman, pronssi Hirvenhiihtelyn metsästäjäsarjassa. Onnittelut mitalisteille ja kaikille piirin edustajille.

Hygieniakoulutus Kemiössä

23.-24.3. pidimme metsästäjien terveys- ja hygieniakoulutuksen Kemiönsaarella, Brusabyssa. Lähes 50 tiedonhaluista metsästäjää osallistui koulutukseen. Kurssin aikana saimme paljon tietoa siitä, miten riistaa kannattaa käsitellä laukauksen jälkeen, miten lahtivajat kannattaa suunnitella ja rakentaa sekä mitä sairauksia riistasta voi löytää ja miten ne tunnistetaan. Erikoisuutena tällä kurssilla oli lyhyt

käytännön harjoittelu kaiken teorian lomassa, kun suolestimme kuusipeuran ja tutkimme sen sisäelimet. Kurssi oli erittäin hyvä, sillä kaikki osallistujat saivat paljon uutta tietoa ja ajateltavaa seuraavalle kerralle, kun riistaa teurastetaan.

Auta tutkijaa!

Itä-Suomen yliopistolla ja Luonnonvarakeskuksella on käynnissä tutkimushanke, jossa mm. selvitetään suomalaisten metsiin kohdistamia toiveita ja odotuksia. Tämä tehdään kyselytutkimuksena, jolla pyritään tavoittamaan mahdollisimman kattavasti eri metsien käyttäjäryhmiä, joista metsästäjät ovat yksi merkittävimmistä.

Toivomme juuri sinun apuasi: osallistu metsänäkymien valokuva-arviointiin ja levitä tätä viestiä! Itä-Suomen yliopisto, Luonnonvarakeskus ja Metsähallitus tutkivat metsiin kohdistuvia toiveita ja odotuksia Koneen Säätiön rahoittamassa hankkeessa. Meitä kiinnostaa erityisesti, miten eri tavoin käsitellyt metsät miellyttävät luonnossa liikkuja. Vastaaminen vie vartin; kysely sulkeutuu 15.4. Kyselyyn tästä: <https://goo.gl/9goJRB>

Linja-automatka Ruotsin erämessuille

Varsinais-Suomen ja Etelä-Hämeen piirit järjestävät linja-auto matkan Swedish Game Fairiin 25.-27.5.2018. Swedish Game Fair on Ruotsin suurimmat metsästys- metsästyskoira- ja vapaa-ajankalastuksen messut. Lisää tietoa messuista löydät osoitteesta <http://swedishgamefair.se/>. Nukumme yöt (pe-la välinen yö ja la-su välinen yö) laivalla ja olemme messuilla koko lauantain klo 9-16. Lisää tietoa matkasta löydätte myös kotisivuiltamme <https://varsinaissuomi.metsastajaliitto.fi/>

Hinta alkaen 130 € / henkilö, sisältäen linja-auto matkat (Suomessa ja Ruotsissa), laivan ja pääsylipun messuille.

Varaa paikkasi nopeasti, sillä vain 50 ensimmäistä pääsee mukaan matkalle!

Ilmoittautuminen ja lisätietoa: varsinaissuomi@metsastajaliitto.fi tai soittamalla 0505648371/Michaela Poutanen

Ilmoittautumiset viimeistään 25.4.2018.

Kevään 2018 kurssit ja koulutukset

Ampumatuomarikoulutus

Aika: 4.4.2018 klo 18-21

Paikka: Hietajärven Mökki, Hietajärventie 32, Vehmaa

Kurssilla käsitellään Haulikkolajit ja Hirvenjuoksu ja -hiihto. Kouluttaja Sami Kivistö. Kurssin osanottomaksu 15 € sisältäen kahvi ja sääntökirjan, maksetaan paikan päällä.

Ilmoittautuminen 30.3. mennessä. Sami Kivistö puh: 050 5959323 tai, sami.kivisto@hotmail.com

Jousimetsästyskoulutus

Aika: 14.4.2018 klo 8:30-17:00

Paikka: Lemun Urheilutalo, Askaistentie 228, Lemu

Varsinais-Suomen piiri järjestää yhteistyössä Varsinais-Suomen jousimetsästäjät ry:n kanssa koulutuspäivän kaikille jousimetsästyksestä kiinnostuneille. Koulutus sisältää jousiammunnan- ja metsästyksen teorian ja käytännön harjoittelun. Kurssin hinta 30€, sisältää kahvituksen ja keittolounaan. Maksetaan paikan päällä. Tarkempi ohjelma luettavissa täällä myöhemmin.

Ilmoittautumiset 10.4. mennessä Jukka Päiviselle 0400 866193, jukpai@hotmail.com

Mahdolliset tiedustelut kurssista Olavi Pennaselta 044 9731155

Seuratoimintakoulutus

Aika: 5.5. klo 10–14

Paikka: Riihikosken metsästysyhdistyksen Riistatupa, Kivimäentie 218, Pöytyä.

Kouluttajana toimii Veli-Matti Pekkarinen ja aiheina ovat yhdistys- ja uusi tietosuojalaki, jäsenrekisteri ja Reviiri-ohjelma.

Maksuton liiton jäsenille, muilta 10 €/hlö

Ilmoittautuminen varsinaissuomi@metsastajaliitto.fi tai 050 564 8371/Michaela Poutanen

Ilmoittautuminen viimeistään 30.4.2018

Säljakt

Tid: 19.-20.5.2018

Plats: Kimitoön

Säljaktkursen kommer att behandla ämnen som hur och var (allmänna vatten) man kan jaga säl och även sjöfågel. Sen behandlar vi också hur man gör provtagning på fällt vilt och hur man tar tillvara på viltet så bra som möjligt. Kursen kommer att vara en två-dagars kurs och den andra dagen ägnar vi till att öva på skyttet och pröva olika ammunition som skulle kunna lämpa sig för säljakt. Vi kommer att ha föreläsare från NTM-centralen, Forststyrelsen, Viltcentralen och Jägarförbundet. Mera information om kursen kommer i ett senare distriktsbrev.

Eräkummikoulutus

Aika: 4.4.2018 klo 18-20

Paikka: Koriston Tallit, Prännikatu 1, 02780 Kaarina

Metsähallituksen eräkummikoulutus, jonka käymällä saa uusia eväitä nuorisotoimintaan. Eräkummit toimivat ”eräkäynnin lähettiläinä” esim. vierailemalla kouluissa pitämässä eräaiheisia oppitunteja. Eräkummitoiminnassa pyritään tukemaan ajatusta, jossa lapset viedään luokasta luontoon oppimaan, näkemään ja saamaan kokemuksia. Tavoitteena on, että lapset ja nuoret rohkaistuvat ja oppivat liikkumaan luonnossa, oppivat kunnioittamaan ja tuntemaan luontoa sekä ymmärtävät kestävän kalastuksen ja metsästyksen periaatteet. Eräkummit saavat metsästys- tai kalastusluvan valtion alueille palkkiona toiminnastaan toimintapäivien mukaan.

Ilmoittautumiset 30.3. mennessä Tapio Rantaselle, tapio.rantanen@hotmail.com

Koulutus on ilmainen. Lisätietoa kurssista osoitteesta

https://www.facebook.com/events/212090839372752/?active_tab=about

LISÄÄ INFOA KURSSEISTA JA TAPAHTUMISTA:

<https://varsinaissuomi.metsastajaliitto.fi/>

Poliisin uusi ohje poliisin toiminnasta suurpeto- ja villisikatilanteissa

Ohje ID-17323130 1 (9) 22.03.20188 POL-2017-36246

POLIISIHALLITUS

Voimassaoloaika: 1.4.2018 - 31.3.2023

Säädöspäätös: Laki poliisin hallinnosta (110/1992) 4§

Kohderyhmät: Poliisi

Poliisin toiminta suurpeto- ja villisikatilanteissa FINAL

1 ASIAN TAUSTA

Suomessa esiintyviä suurpetoja ovat susi, karhu, ilves ja ahma, joista vakavaa vaaraa ihmisen hengelle ja terveydelle voivat aiheuttaa susi ja karhu, tietyissä olosuhteissa myös ilves ja ahma (esimerkiksi loukkaantuneena ja/tai ahdistettuna). Näiden lisäksi vakavaa vaaraa ihmiselle voi aiheuttaa villisika, joka loukkaantuneena saattaa olla erittäin vaarallinen. Käytännössä ongelmatilanteita ja tehtäviä poliisille aiheuttavat poikkeuksellisesti käyttäytyvät sudet ja karhut sekä loukkaantuneet villisiat, mistä syystä tässä ohjeessa pääsääntöisesti käsitellään kyseisiin eläimiin liittyviä tilanteita. Poliisihallitus on linjannut poliisin toimivaltuuksien käyttöä ja toimintaa suurpetotilanteissa vuonna 2012 antamallaan kirjeellä "Poliisin toimivalta ja toimintalinjat suurpetotapauksissa (erityisesti susi)" (POHA 2020/2012/1333). Kyseinen ohjauskirje on annettu vanhan, vuoden 2013 loppuun saakka voimassa olleen poliisilain (493/1995) ollessa voimassa. Vanhan poliisilain 25 § antoi poliisille toimivallan ottaa kiinni tai lopettaa eläin, joka aiheuttaa vaaraa ihmisen hengelle tai terveydelle tai huomattavaa vahinkoa omaisuudelle. Tällä ohjeella kumotaan edellä mainittu ohjauskirje. Vuoden 2014 alussa voimaan tulleen uuden poliisilain (872/2011) 2:16 § on pääpiirteittäin samansisältöinen vanhan toimivaltuuspykälän kanssa, mutta korostaa kuitenkin vanhaan verrattuna lopettamisen viimesijaisuutta. Poliisilain 2:16 §:n mukaan "Poliisimiehellä on oikeus ottaa kiinni ja viimesijaisena keinona lopettaa eläin, joka aiheuttaa vaaraa ihmisen hengelle tai terveydelle tai huomattavaa vahinkoa omaisuudelle taikka vakavasti vaarantaa liikennettä. Eläin saadaan lopettaa myös, jos sen hengissä pitäminen olisi ilmeistä julmuutta sitä kohtaan." Poliisin tehdessä poliisilain 2:16 §:n toimivaltuuksiin perustuvia päätöksiä suurpetotilanteissa, esimerkiksi antaessaan suden lopettamismääräyksen, kyse ei ole valituskelpoisesta hallintopäätöksestä, vaan ns. tosiasiallisesta poliisin virkatehtävän hoitamisesta.

2 LAINSÄÄDÄNTÖ

2.1 EU:n luontodirektiivi

Suomessa elävistä suurpedoista susi poronhoitoalueen ulkopuolella, karhu ja ilves kuuluvat EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajeihin, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua. Direktiivin 12 artikla edellyttää tarpeellisten toimenpiteiden toteuttamista edellä mainitussa liitteessä olevien eläinten suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi niiden luontaisella levinneisyysalueella. Näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen ja tappaminen on kiellettävä. Luontodirektiivin artikla 16 antaa kuitenkin mahdollisuuden suojelusta poikkeamiseen mm. erityisen merkittävien vahinkojen ehkäisemiseksi (viljelmät, karjankasvatus ym.) sekä kansanterveydellisistä ja yleistä turvallisuutta koskevista syistä.

2.2 Metsästyslaki

Suomen riistakeskuksen poikkeuslupamenettely on pääasiallinen menettely suurpetojen lopetuksessa. Metsästyslain 37 ja 38 § säätelevät riistaeläinlajien rauhoittamista ja metsästyksen rajoittamista. Suomen riistakeskus voi kuitenkin poiketa näistä metsästyslain 41 §:n nojalla 41 a - 41 c §:ssä säädetyn edellytyksin. Metsästyslain 41 a §:ssä säädetyt edellytykset eräiden riistaeläinlajien poikkeusluvalle ovat: "Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä päätös haittaa lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä lajin luontaisella levinneisyysalueella, 41 §:ssä tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää ahman, suden, karhun, saukon, ilveksen, euroopanmajavan, hallin, kirjohylkeen, itämeren norpan, hillerin, näädän ja metsäjäniksen pyydystämiseen tai tappamiseen:

- 1) luonnonvaraisen eläimistön tai kasviston säilyttämiseksi;
- 2) viljelmille, karjankasvatukselle, metsätaloudelle, kalataloudelle, porotaloudelle, vesistölle tai muulle omaisuudelle aiheutuvan erityisen merkittävän vahingon ehkäisemiseksi;
- 3) kansanterveyden, yleisen turvallisuuden tai muun erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä, mukaan lukien taloudelliset ja sosiaaliset syyt, sekä jos poikkeamisesta on ensisijaisen merkittävää hyötyä ympäristölle; tai
- 4) näiden lajien tutkimus-, koulutus-, uudelleensijoittamis- ja istuttamistarkoituksessa taikka eläintautien ehkäisemiseksi".

1.8.2017 voimaan tulleen metsästyslain 41 § 2. momentin (10.7.2017/504) mukaan myös Suomen riistakeskus voi myöntää 41 a §:n 1 momentissa säädetyn edellytyksin poikkeusluvan mm. suurpetojen, kuten suden, häiritsemiseen (karkottaminen). Kyseisiä häiritsemislupia myönnetään kuitenkin ainoastaan hakemuksesta ja häiritsemisluvan nojalla tapahtuvassa karkottamisessa tulee noudattaa metsästyslainsäädäntöä, jolloin toimijalla muun muassa tulee olla metsästysoikeus häirintäalueelle. Täten Suomen riistakeskuksen hakemuksesta myöntämät häiritsemisluvat eivät todennäköisesti kovinkaan merkittävästi tule vähentämään poliisin vastuulle tulevia karkotustehtäviä.

2.3 Poliisilaki

Ihmisen hengelle tai terveydelle vaaraa aiheuttavan eläimen kiinniottaminen tai lopettaminen on lain mukaan poliisin tehtävä. Poliisilaki 2:16 §: "Poliisimiehellä on oikeus ottaa kiinni ja viimesijaisena keinona lopettaa eläin, joka aiheuttaa vaaraa ihmisen hengelle tai terveydelle tai huomattavaa vahinkoa omaisuudelle taikka vakavasti vaarantaa liikennettä. Eläin saadaan lopettaa myös, jos sen hengissä pitäminen olisi ilmeistä julmuutta sitä kohtaan." Poliisilain soveltamisessa korostuu toimenpiteiden kohteen yksilöintivelvoite. Poliisilain toimenpiteitä voidaan kohdistaa vain ja ainoastaan siihen eläinyksilöön, joka vaaraa on aiheuttanut. Poliisin

lopettamismääräystä ei täten voida kohdistaa esimerkiksi tietyllä alueella pihavierailuja tekevään susilaumaan tarkoituksella poistaa laumasta yksi nuori yksilö - vain riittävällä tarkkuudella yksilöity vaaraa aiheuttava eläinyksilö voidaan määrätä lopetettavaksi. Poliisilain 1:4 §:ssä säädetty vähimmän haitan periaate koskee myös eläimiin kohdistuvia toimenpiteitä. Suurpedon karkottamisoperaatio voi siten joissain tilanteissa olla eläimen lopettamista perustellumpi toimenpide ja lopetusmääräys on aina viimesijainen keino. Luontodirektiivillä olevan tulkintavaikutuksen mukaan kansallista lainsäädäntöä on tulkittava direktiivin tavoitteen toteutumista edistävällä tavalla, eli lopettamismääräystä harkittaessa on huomioitava määräyksen vaikutus lajin suojelun tasoon. Poliisilakia ei saa käyttää metsästyslain ja -asetuksen sekä luontodirektiivin säännösten kiertämiseen (EOA Dnro 612/4/04). Poliisilain 9:4 §:n mukaan ”Poliisi voi käyttää vapaaehtoisjärjestöjä apunaan etsintätehtävissä sekä muissa sellaisissa avustustehtävissä, joihin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä.” Toimintaan osallistuvien SRVA -ryhmien jäsenet osallistuvat toimintaan poliisimiestä avustavina henkilöinä. Poliisimiestä virkatehtävällä avustavan henkilön oikeuksista säädetään poliisilain 9:5 §:ssä, jonka mukaan poliisimiestä avustavalla henkilöllä on oikeus poliisimiehen ohjeiden mukaisesti suorittaa sellaisia yleisen järjestyksen tai turvallisuuden ylläpitämiseen liittyviä toimenpiteitä, jotka poliisimies toimivaltansa rajoissa osoittaa. Villisikaa eivät koske samanlaiset suojelusäännökset kuin suurpetoja. Villisikaa saa metsästää ympäri vuoden, poikkeuksena villisikanaaras, jota vuotta nuorempi jälkeläinen seuraa. Tällöin se on rauhoitettu maaliskuun alusta heinäkuun loppuun. Villisika saattaa loukkaantuneena olla erittäin vaarallinen. Poliisilain 2:16 §:n soveltaminen tulee silti villisian osalta kyseeseen lähinnä liikenneonnettomuuden tai muun syyn vuoksi loukkaantuneen villisian lopettamisen yhteydessä.

3 POLIISIN TOIMINTALINJA SUSITILANTEISSA

Suurpedon ihmisille aiheuttamaa vaaraa arvioidaan aina tapauskohtaisesti ja arvioinnissa tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää apuna eri asiantuntijoita. Tehtävään tilannearvioon ja sen pohjalta mahdollisesti tehtäviin toimenpiteisiin vaikuttaa kaikissa suurpetotilanteissa muun muassa tehtyjen havaintojen laatu, luotettavuus, määrä ja ajankohta. Havaintoympäristöllä ja sen olosuhteilla on myös iso merkitys harkittaessa erilaisia toimintavaihtoehtoja. Jos esimerkiksi havaintopaikan läheisyydessä on jokin suurpetoja paikalle houkutteleva olosuhde (esim. raato/haaska), on sellaisen poistaminen ensisijainen toimenpide muihin toimenpiteisiin nähden.

3.1 Suden aiheuttama vaara ihmisen hengelle tai terveydelle Pelkkä epämääräisen pelon tunteminen susien liikkumisesta ihmisten elinpiirin läheisyydessä tai päivittäisten kulkureittien varrella ei yksistään luo poliisille tämän ohjeen mukaista toimintavelvollisuutta, vaikka jonkin petoeläimen esiintyminen jonkinasteisena populaationa tai yksittäisinä yksilöinä lähiseudulla olisikin kiistattoman selvää. Yksiselitteisen toimintakynnyksen määrittelemisen tämän ohjeen mukaisen poliisitoiminnan aloittamiselle on vaikeaa. Suden jälkien havaitseminen pihapiirissä tai yksittäiset näköhavainnot sudesta eivät välttämättä luo poliisille toimintavelvollisuutta. Toisaalta toistuvat pihavierailut esimerkiksi yöaikaan samalla asuinkiinteistöllä taasen saattavat toimintavelvollisuuden aiheuttaa.

3.2 Toimintakynnys suden kohtaamistilanteessa

Suurpetojen lajityypilliseen käyttäytymiseen liittyy ihmisen karttaminen. Suden ja ihmisen kohtaamistilanteita, joissa susi lähestyy ihmistä tai ei lähde poistumaan paikalta (jää kiertelemään/käyttäytyy uhkaavasti), on pidettävä sellaisena vaaran aiheutumisenä, joka muodostaa poliisille välittömän toimintavelvollisuuden tämän ohjeen mukaiseen poliisitoimintaan. Myös suden liikkumista päiväsaikaan rakennetussa ympäristössä tai ihmisten asuinalueilla on pidettävä sellaisena vaarana, josta aiheutuu poliisille välitön toimintavelvollisuus.

3.3 Toimintakynnys ja menettely suden pihavierailutilanteissa

Jos saman kylän tai taajaman alueella tehdään viikon aikana suden tai susien pihavierailuista vähintään kolme havaintoa eri tilanteissa, poliisin tulee reagoida tilanteeseen. Poliisin reagoimisella tarkoitetaan sitä, että poliisi tekee tilannekohtaisen arvion suden tai susien pihavierailuista ja tämän arvion perusteella päätöksen mahdollisista toimenpiteistä. Tilannearvion perusteella poliisi voi päätyä ratkaisuun, jonka mukaan tilanne ei anna aiheutta minkäänlaisille poliisin toimenpiteille tai vastaavasti toimintavelvollisuuden ylittyessä poliisi voi antaa määräyksen suden karkottamiseksi tai lopettamiseksi. Pihavierailuksi tulkitaan tilanne, jossa suurpeto on liikkunut alle 100 metrin päässä asuin- tai tuotantoeläinrakennuksesta. Jokainen pihavierailu tulee tarkastaa havaintopaikalla suurpetojen jälkihavainnointiin koulutetun henkilön toimesta (Riistanhoitoyhdistysten petoyhdyshenkilöt). Pihavierailut tulee syöttää ja dokumentoida Luonnonvarakeskuksen ylläpitämään TASSU -järjestelmään. Poliisi käyttää susien pihavierailuihin liittyvän päätöksenteon perusteena vain tähän järjestelmään syötettyjä havaintotietoja. Erityistä huomiota on kiinnitettävä muulloin kuin yöaikaan tapahtuneisiin pihavierailuihin asuinrakennusten välittömässä läheisyydessä. Pihavierailuiksi ei katsota tyhjillään olevien vapaa-ajankiinteistöjen pihoihin tehtyjä vierailuja. Pihavierailuja tehnyt susi pyritään ensisijaisesti karkottamaan. Jos se ei ole ajallisesti tai toiminnallisesti mahdollista tai jos aiemmin toteutettu karkottamisyritys ei ole tuottanut tulosta, pihavierailuja tehnyt susi voidaan lopettaa.

3.3.1 Karkottaminen

Sudelle tehdään enintään kaksi onnistunutta karkotusta. Karkotukset tulee suunnitella ja toteuttaa huolella. Suunnitelmat tulee hyväksyttävä etukäteen päätöksen tehneellä poliisimiehellä. Tavoitteena tulee olla, että karkottaminen on niin tehokas toimenpide, että sillä saavutetaan tavoiteltu tulos. Karkottamismääräyksessä on yksityiskohtaisesti määriteltävä muun muassa miltä alueelta ja milloin karkottaminen saadaan aloittaa sekä käytettävät karkotuskeinot. Karkottamismääräys annetaan määräajaksi, kuitenkin enintään kolmen viikon (21 päivää) ajaksi kerrallaan. Karkottamisen jälkeen jäädään aina seuraamaan vaikutusta vähintään yhden (1) viikon ajaksi.

Vaihtoehtoiset karkotuskeinot:

- Miehillä ajamalla (susi, ilves ja ahma)
- Koiralla / koirilla ajattamalla (susi, karhu, ilves ja ahma)
- Projektiililaukaisin (karhu ja susi)
- Ääni ja signaalikarkotteet (susi, karhu, ilves ja ahma)
- Muut kipua tuottavat tuotteet (karhu)
- Elävänä pyytävän loukun käyttö ja siirtäminen riittävän etäälle asutuksesta (karhu, ilves ja ahma)
- Muut erikseen sovittavat toimintavaihtoehdot

3.3.2 Lopettaminen

Suden lopettaminen on aina viimesijainen keino. Ennen lopettamismääräyksen antamista on kartoitettava muut vaihtoehdot, paitsi jos kyseessä on susiyksilö, joka on ihmistä pelkäämätön tai jota ihminen voi lähestyä toistuvasti ilman, että eläin osoittaa arkuuden merkkejä. Pelkäämättömyyttä osoittava susi on menettänyt ihmisarkuuttaan siinä määrin, että sen lopettaminen on suositeltava ratkaisu. Tällöin on perusteltua syytä olettaa suurpedon aiheuttavan vaaraa ihmisen hengelle ja terveydelle. Lopetettavalta suurpedolta ei edellytetä alkanutta hyökkäystä tai aikaisempaa vahingon aiheuttamista (OKV/502/1/2009).

Lopettamismääräyksessä on yksityiskohtaisesti määriteltävä muun muassa mistä ja milloin lopettaminen saadaan aloittaa. Suurpedot lopetetaan ampumalla riittävän tehokkaalla ampumaseella. Lopettamismääräys annetaan määräajaksi, kuitenkin enintään kolmen viikon (21 päivää) ajaksi kerrallaan.

3.4 Suden aiheuttama vahinko omaisuudelle

Suurpetojen aiheuttamat vahingot muodostuvat pääosin susien, karhujen, ilvesten ja ahmojen tappamista koti- ja tuotantoeläimistä (mm. koirat, lampaat, karja ja porot) sekä karhujen aiheuttamista vahingoista mehiläistarhoilla. Ilvesten on raportoitu lammas- ja turkistaloudelle aiheutettujen omaisuusvahinkojen lisäksi pyydystävän toisinaan kotikissoja sekä aiheuttavan metsästyskoirille vahinkoja maastossa. Suurpetojen aiheuttamista omaisuusvahingoista korvataan suurin osa joko valtion varoista tai erilaisista vakuutuksista. Poliisilain 2:16 § mahdollistaa eläimen lopettamisen myös tilanteissa, joissa eläin aiheuttaa huomattavaa vahinkoa omaisuudelle. Riistaviranomaisten (Maa- ja metsätalousministeriö ja Suomen Riistakeskus) ja poliisin yhteinen näkemys on, että pelkästään omaisuusvahinkoja aiheuttavat suurpedot lopetettaisiin pääsääntöisesti Suomen riistakeskuksen päätöksillä silloin, kun vaadittavat poikkeuslupan kriteerit täyttyvät. (Maa- ja metsätalousministeriön koordinoima "Erävalvonnan yhteistyöryhmä" 2012). Apulaisoikeuskansleri on ottanut susien aiheuttamiin omaisuusvahinkoihin kantaa 27.11.2017 antamassaan ratkaisussa OKV/254/1/2016, jossa todetaan, että "koti- ja tuotantoeläimiin kohdistuva vaara ei sellaisenaan ole peruste poliisilain 2 luvun 16 §:n soveltamiselle, vaan säännöksessä edellytetään huomattavaa vahinkoa omaisuudelle". Täten voidaan pitää lähtökohtana, että pelkästään omaisuusvahinkoja aiheuttaneen suden toiminta ei aiheuta poliisille tämän ohjeen mukaista toimintavelvollisuutta. Tilanne on luonnollisesti toinen, jos esimerkiksi kotieläimiin kohdistuviin vahinkoihin liittyy uhkaa myös ihmisten turvallisuudelle tai kyseessä on toistuvat samalle tilalle taikka alueelle kohdistuvat vahingot, joissa kuolleiden eläinten lukumäärä on huomattava. Tällöin poliisilla voi tilanne kokonaisuutena arvioiden olla mahdollisuus lopettamismääräyksen antamiseen.

4 POLIISIN TOIMINTALINJA MUISSA SUURPETOTILANTEISSA

Tilanteissa, joissa ihmiselle vaaraa aiheuttava suurpeto on karhu, ilves tai ahma, menetellään soveltuvin osin sutta koskevien linjausten pohjalta. Karhun ollessa kyseessä karkottamistoimiin on kuitenkin ryhdyttävä lähtökohtaisesti jo heti siinä vaiheessa, kun karhusta tehdään havainto taajamaalueella tai sen läheisyydessä taikka karhu tekee pihavierailun asutulle kiinteistölle. Karhun karkottamistilanteissa tulee myös aina varautua siihen, että eläin tarvittaessa pystytään lopettamaan turvallisesti (pakkotila).

5 POLIISIN TOIMINTALINJA LIIKENNEONNETTOMUUSTILANTEISSA

Suurpedon tai villisian loukkaantuessa liikenneonnettomuuden osallisena tai poliisin muutoin saadessa tiedon loukkaantuneesta suurpedosta tai villisiasta, eläimestä tulisi lähtökohtaisesti antaa lopettamismääräys. Perusteena lopettamismääräykselle on kaikissa loukkaantumistilanteissa eläinsuojelulliset syyt sekä asutuilla alueilla myös mahdollinen ihmisten turvallisuuden vaarantuminen.

6 PÄÄTÖKSENTEOSTA

6.1 Päätös toiminnan aloittamisesta suurpeto- ja villisikatilanteissa Lähtökohtaisesti päätöksentekovalta poliisilaki 2:16 §:n mukaisista poliisitoimenpiteistä on poliisimiehellä. Poliisilaki 9:4 §:ssä kuitenkin säädetään, että päätöksen vapaaehtoisjärjestön käyttämisestä muussa avustustehtävässä kuin etsintätehtävässä, tekee päällystään kuuluva poliisimies.

Suurpetoihin ja villisikoihin liittyvät karkotus- ja lopettamismääräykset antaa päällystöön kuuluva poliisimies, koska aivan akuutteja suurpetotilanteita (pakkotila) lukuun ottamatta poliisi tarvitsee karkotus- ja lopettamismääräysten toimeenpanossa apunaan riistanhoitoyhdistysten tarjoamaa suurriistavirka- apua (SRVA). Suurpetoihin liittyvä päätöksenteko on poliisilaitoksissa tarkoituksenmukaista keskittää muutamille asiaan erityisesti perehtyneille päällystövirkamiehille (SRVA -yhteyshenkilö). Kiiretilanteissa suurpedon lopettamismääräyksen voi antaa yleisjohtaja, jonka tulee kuitenkin mahdollisuuksien mukaan ennen määräyksen antamista konsultoida poliisilaitoksen SRVA -yhteyshenkilöä. Etenkin kiireettömien karkottamis- ja lopettamismääräysten valmisteluvaiheessa poliisin tulee konsultoida Suomen Riistakeskuksen kanssa ja selvittää, onko heillä jotain toimenpiteitä vireillä samassa asiassa. Samalla tulisi rajatapauksissa sopia, kumman viranomaisen toimivaltaan asia kuuluu. Poliisin päätöksentekijä voi määräysten valmisteluvaiheessa tarvittaessa kuulla myös muita asiantuntijoita, esimerkiksi Luonnonvarakeskuksen suurpetotutkijoita. Pakkotilasta säädetään rikoslain 4:5 §:ssä.

6.2 Karkottamis- ja lopettamismääräys

Karkottamis- tai lopettamismääräys on tehtävä kirjallisena. Lisäksi asiasta on kirjattava S - ilmoitus, jossa määräyksen sisältö käy ilmi ja jota täydennetään sitä mukaa, kun toimenpiteitä suurpeto- tai villisikatehtävän yhteydessä suoritetaan. Määräykset on tehtävä tämän ohjeen liitteenä olevalla lomakepohjalla, jolloin kaikki asiaan liittyvät keskeiset asiakohdat tulevat päätöksenteon yhteydessä huomioiduksi (karkottamis- / lopettamismääräys -lomake, liite 1). Karkottamis- ja lopettamismääräykset tulee lähettää tiedoksi Suomen riistakeskuksen kirjaamoon (kirjaamo@riista.fi) sekä Poliisihallituksen poliisitoimintayksikköön (poliisitoimintayksikko.poliisihallitus@poliisi.fi). Jos kyseisiä poliisin määrittämiä toimenpiteitä suoritetaan valtion mailla tai niiden välittömässä läheisyydessä, määräykset tulee lähettää tiedoksi myös Metsähallitukselle (luontopalvelut/erätarkastajat) sekä Rajavartiolaitokselle, jos toimenpiteitä suoritetaan lähellä valtakunnan rajaa.

6.3 Toiminnan organisointi

Kun päätös toiminnan (karkottaminen tai lopettaminen) aloittamisesta on tehty, päätöksentekijä tai hänen määräämänsä poliisimies ottaa yhteyttä tapahtuma-alueen riistanhoitoyhdistykseen sekä määrää SRVA -toimintaa johtavan henkilön, ellei näitä toimintoja ole tehty jo päätöksen valmisteluvaiheessa. SRVA -ryhmä toteuttaa eläimen karkottamisen, jäljestämisen tai lopettamisen poliisin määräyksessään linjaamalla tavalla ja kokoonpanolla. SRVA -ryhmän jäsenillä pitää olla riistanhoitomaksu maksettuna (vakuutusturva) sekä toimijoiden tulee SRVA -tehtävillä käyttää tunnisteliiviä, mistä ilmenee että toimija on SRVA -tehtävällä.

6.4 Toiminnan valvontavastuu

Poliisilain 2:16 §:n mukaisia SRVA -tehtäviä johtaa poliisi. Pääsääntöisesti SRVA -toimijat suorittavat tehtävät itsenäisesti poliisin antamien määräysten ja ohjeiden perusteella. Poliisin tulee kuitenkin aktiivisesti valvoa ja tarvittaessa konkreettisesti paikan päällä johtaa erityisesti suurpetojen lopetustehtäviä, mikäli se on toiminnallisesti mahdollista ja järkevää. Suurpetojen karkottamis- ja lopetustehtävien valvontaan poliisi voi käyttää apunaan myös Rajavartiolaitosta ja Metsähallituksen erätarkastajia.

7 KUSTANNUSTEN KORVAAMINEN JA ILMOITUKSET

Suurpedon ja villisian karkottamis- ja lopettamistehtävästä maksetaan tehtävän suorittaneelle riistanhoitoyhdistykselle korvaus erillisen sopimuksen mukaisesti (poliisilaitosten ja riistanhoitoyhdistysten väliset SRVA -sopimukset). Poliisilain 2:16 §:n nojalla lopetettu suurpeto

on toimitettava riistantutkimusta tekevälle tutkimuslaitokselle. Poliisi vastaa poliisilain perusteella lopetettujen suurpetojen kuljetus- ja lähetyskustannuksista. Metsästyslain 83 c §:n mukaan kuolleena löytyneestä ahmasta, ilveksestä, karhusta, saukosta, sudesta ja metsäpeurasta on viipymättä ilmoitettava riistantutkimusta tekevälle tutkimuslaitokselle sekä Suomen riistakeskukselle. Kuollut eläin tai osa siitä voidaan toimittaa tutkimuslaitokselle sen suostumuksella ja kustannuksella.

8 TIEDOTTAMINEN

Tämän ohjeen mukaisessa toiminnassa on kyse poliisitehtävästä, jolloin tiedottamisesta vastaa karkottamis- tai lopettamismääräyksen antanut tai hänen määräämänsä poliisimies.

Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen

Poliisitarkastaja Vesa Pihajoki